



**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-1314/23-T

Název	Základní škola Orlová-Lutyně Ke Studánce 1050 okres Karviná, příspěvková organizace
Sídlo	Ke Studánce 1050, 735 14 Orlová-Lutyně
E-mail	kestudance@kestud.cz
IČO	48004219
Identifikátor	600135888
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Robert Kaleta
Zřizovatel	město Orlová
Místo inspekční činnosti	Ke Studánce 1050, 735 14 Orlová-Lutyně Ke Studánce 1033, 735 14 Orlová-Lutyně
Inspekční činnost na místě	29. 5. 2023 – 2. 6. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů pro základní a zájmové vzdělávání.

Charakteristika

Základní škola Orlová-Lutyně Ke Studánce 1050 okres Karviná, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny, školní jídelny a školní jídelny - výdejny. V základní škole se vzdělávalo v 19 třídách 336 žáků. Od poslední inspekční činnosti v roce 2017 se počet žáků snížil o 16 %. Značný podíl z jejich celkového počtu tvoří žáci se speciálními vzdělávacími potřebami druhého a čtvrtého stupně podpůrných opatření (dále „SVP“) a to 59. Čtrnáct žáků je vzděláváno podle individuálního vzdělávacího plánu. Dále jsou evidováni čtyři žáci s odlišným mateřským jazykem. Od poslední inspekční činnosti v roce 2017 se počet žáků snížil o 16 %. Základní škola je naplněna na 51 %, školní družina na 89 %. Vzdělávání v základní škole probíhá podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s názvem Tvořivá studánka a ve školní družině podle školního vzdělávacího programu pro školní družinu s názvem Letem světem s užším zaměřením na environmentální výchovu a osvětu i přírodovědné vzdělávání. Hlavním cílem školy je systematická a kvalitní příprava zaměřená na všestranný, přirozený rozvoj vědomostí, dovedností a jejich aktivní využití při dalším studiu. Žáci a zaměstnanci se stravují ve vlastní školní jídelně. Školní stravování zabezpečuje školní jídelna také pro děti mateřských škol, připravenou stravu škola rozváží do jednotlivých školních jídelen - výdejen, které sídlí v místě mateřských škol.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy převzal školu v době covidových opatření a v prvních dvou letech společně se svou zástupkyní řešili především organizační záležitosti spojené se zajištěním chodu školy. Od školního roku 2022/2023 začali realizovat strategický plán rozvoje, který je nastaven do školního roku 2023/2024 a je zaměřený mimo jiné na zefektivnění výukového procesu v souladu s novým školním vzdělávacím programem. Vedení školy s vybranými pedagogy společně pracuje na aktualizaci školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Ředitel školy vychází při vedení organizace ze svých zkušeností a dovedností, které si rozšiřuje průběžným vzděláváním a každodenní praxí. Kromě pravidelných měsíčních provozních porad, využívá nejčastěji způsob řízení založený na bezprostředním osobním kontaktu se zaměstnanci i žáky, přičemž důraz klade na vytváření příznivého klima a řádný chod organizace. Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že v organizaci převažuje mezi učiteli školy pozitivní vzájemná spolupráce. Informace jsou ve škole efektivně předávány interním sdílením, prostřednictvím školního informačního systému a datovém úložišti. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je každý rok zaměřeno jednak na konkrétní potřebu školy v souladu s vizí, ale také na naplňování odborných zájmů jednotlivých vyučujících, především na environmentální oblast, digitální kompetence, mediální a projektovou výuku mj. kooperace pedagogů v tandemu. Učitelé se účastnili převážně bezplatných školení a webinářů.

V pedagogické i kontrolní oblasti delegoval ředitel vybrané kompetence na svou zástupkyni a vedoucí vychovatelku školní družiny. Úroveň vzdělávacího procesu monitoruje nejčastěji ředitel školy, jeho zástupkyně a výchovná poradkyně. Škola spolupracuje s vysokými a středními školami v rámci realizace praxe studentů, kteří ve škole realizují hospitační činnost. Vzájemné hospitace vyučujících nejsou zatím zavedeny, ale pro vyhodnocení úrovně sledovaného pedagogického procesu asistentů pedagoga s ohledem na žáky se SVP by byly potřebné. Výsledky hospitační činnosti jsou vyhodnocovány a jsou stanovena doporučení, na která se mají učitelé při vzdělávání žáků zaměřit. Ve škole pracují metodická sdružení a předmětové komise, které se, nejčastěji organizačně, ale i pro zkvalitnění výuky, podílejí na řízení vzdělávacího procesu.

Pro žáky je ve škole vytvářeno esteticky upravené a podnětné prostředí, ale stav sociálních zařízení a cvičné kuchyně pro žáky byl v době inspekční činnosti výrazně opotřebovaný a zastaralý. Žáci jsou vedeni ke slušnému společenskému chování a vzájemnému respektu. Od poslední inspekční činnosti se postupně daří budovat nové odborné učebny např. multimediální učebna, venkovní učebna i rekonstruovat některé stávající. Finanční prostředky z projektu Jan Amos Komenský škola nyní využívá na tzv. inovativní vzdělávání, které učitelé aplikují do výuky, v němž je zapojena třetina učitelů. Škola efektivně použila finanční prostředky poskytnuté z Národního plánu obnovy a pořídila chromebooky, které si žáci mohou zapůjčit, ty podporují u žáků rozvoj informativního myšlení a digitální kompetence. V rámci Národního plánu obnovy škola také realizovala doučování žáků. Zatím chybí zvýšení kvality konektivity, jenž do jisté míry limituje práci žáků při vyhledávání a zpracování informací. Pro výuku tělesné výchovy škola využívá veřejné dětské hřiště.

Škola systematicky vytváří vhodné podmínky pro zajištění psychického i fyzického bezpečí žáků a cíleně jim nabízí aktivity pro zdravý životní styl, zaměřené především na pohyb a sport (plavání, sportovní hry, školu v přírodě, adaptační kurz, lyžařský kurz, sportovně adaptační kurz, bruslení, pohyb o přestávce ve venkovním atriu). Žáci jsou seznamováni s pravidly bezpečného chování a ochrany zdraví při vzdělávání a souvisejících aktivitách. K úrazům dochází převážně při sportovních a pohybových aktivitách žáků. Ke kolísavému stavu úrazovosti škola přijímá opatření.

Školní jídelna připravuje pro žáky výběr ze dvou hlavních jídel, v souladu se zásadami zdravé výživy a s ohledem na plnění výživových norem.

Školní družina využívá ke své činnosti ve třech plně vytížených odděleních vlastní vhodně vybavené prostory, ale také tělocvičnu, cvičnou kuchyni nebo odborné učebny ve škole.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve škole byly provedeny hospitace téměř ve všech třídách a vyučujících. Sledovaná výuka byla ve většině hodin na obou stupních promyšlená. Učitelé ji vedli za účelem dosažení přiměřeně náročných vzdělávacích cílů, které vycházely z požadovaných výstupů a zároveň respektovaly úroveň osvojených znalostí žáků. Vyučující většinou dokázali stanovit na začátku výuky reálné vzdělávací cíle, někdy však vyplynuly až z jejího průběhu. Vhodná vnější motivace pomáhala v mnoha vyučovacích hodinách k intenzivnímu zapojení žáků do aktivního plnění úkolů. Učivo bylo podáváno v souvislostech a žáci téměř vždy věděli proč a za jakým účelem pracují. Ve většině hodnocené výuky převládaly různé, ale většinou účelně uplatňované metody a formy výuky. Inspekční tým identifikoval, že nejčastěji volenou vzdělávací formou je samostatná a frontální práce žáků, doplněná o činnost ve skupinách, případně dvojicích. Promyšleně vedly výuku ve skupinách, po celou vyučovací hodinu hlavně učitelky na prvním stupni napříč předměty. Na druhém stupni využili učitelé výhody vzájemné spolupráce žáků například v matematice či v anglickém jazyce. Nejčastěji využívanou metodou v německém jazyce, dějepisu nebo hudební výchově byl velmi intenzivní řízený rozhovor. Většina učebních úloh poskytla učitelům dílčí informace o zvládnutí aktuálně probíraného obsahu učiva ve třídě. Pedagogové mají systematicky vedené podklady, ve kterých mohou sledovat individuální pokrok žáků a doložit jejich odlišnou úroveň znalostí a dovedností.

V menší míře učitelé podporovali práci s různými informačními zdroji a umožňovali jim v širším měřítku rozvíjet kompetence k řešení problémů. Na prvním i druhém stupni pomáhaly udržet pozornost žáků vhodně volené relaxační činnosti. Někdy byla cíleně výuková metoda propojená s pohybem. Zábavnou formou žáci v anglickém jazyce

realizovali „soutěživou výukovou aktivitu a porozuměním slyšeného slova“, u které měli možnost pracovat vlastním tempem a přispět svou aktivitou ke společnému výsledku. Jako nejčastější podporu názornosti vzdělávacího obsahu používali učitelé dataprojektory nebo interaktivní tabule. Žáci byli vedeni k aplikaci poznatků z předmětů v reálné situaci nebo k práci s vlastními zkušenostmi z běžného života. V některých hodinách se dařilo propojit učivo s poznatky nebo příklady z místního regionu. Do výuky napříč předměty byla přiměřeně zařazována práce s texty nebo matematickými objekty a rozvíjena čtenářská, matematická, případně finanční gramotnost.

V závěru výuky většinou proběhlo účelné zhodnocení směřující k stanovenému cíli. Vyučující využívali různé formy průběžného motivačního hodnocení, nejčastěji pochvalu. Potenciál nadaných žáků je využíván při účasti v soutěžích. Jen v menší části výuky byla cíleně využívána diferenciací zadávaných úkolů a kritické myšlení. Absence diferenciací neumožňovala efektivní zapojení a využití vzdělávacího potenciálu všech žáků. Většinou u nich scházel prožitek dílčího úspěchu a přirozená motivace k další práci. Na prvním i druhém stupni byli učitelům v některých hodinách nápomocni asistenti pedagoga, kteří se věnovali žákům s různým druhem specifických potřeb nebo pomoci při organizaci výuky. Speciální pedagožka je zapojována do výuky v různých ročnících podle aktuální potřeby. Spolupráce učitelů a asistentů pedagoga nebyla příliš propracovaná a smysluplná včetně střídání rolí ve výuce ve vazbě i na účelnější přípravu, průběh a hodnocení výuky.

Během vzdělávacích aktivit ve školní družině byl žákům poskytován dostatečný prostor pro komunikaci, k utváření vzájemných vztahů v přátelském prostředí. Iniciativa žáků byla posilována také pochvalou či povzbuzením a často byla oceňována jejich snaha i pokrok. Vychovatelky vzdělávání účelně doplňovaly nápaditými činnostmi a posilovaly motivaci žáků k účelnému trávení volného času.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vzdělávací výsledky školy jsou za poslední roky vyrovnané. Aktuálně přibližně 60 % žáků dosahuje vyznamenání a jejich podíl se za poslední školní roky zvyšuje. Neprospívající žáci se vyskytují v jednotkách případů a jejich zastoupení je ve srovnání se školními roky před covidovým přerušením vzdělávání výrazně nižší. Ředitel školy zapojil školu do pravidelného komerčního testování znalostí nebo dovedností žáků. Jeho výsledky, stejně jako výběrové zjišťování výsledků prováděné Českou školní inspekcí, jsou analyzovány hlavně na úrovni vedení školy. V rámci výběrového zjišťování výsledků žáků ve školním roce 2021/2022 byli žáci většinou průměrní. Počet hodin omluvené absence na žáka je v posledních letech, včetně období covidových opatření, vyrovnaně nízký. Neomluvená absence se v posledních letech vyskytla u jednotlivců a je také nízká. Snížený stupeň z chování se za poslední období vyskytl jen výjimečně, a to převážně v souvislosti s neomluvenou absencí, případně za opakující se přestupky definované ve školním řádu.

Ke snížení školní neúspěšnosti škola využívá postupy, které zahrnují například včasné oznamování písemných prací nebo ústního zkoušení, spolupráci se školskými poradenskými zařízeními nebo školním poradenským pracovištěm. Při identifikaci slabého prospěchu výchovný poradce a třídní učitel zvou do školy zákonného zástupce a za přítomnosti žáka společně písemně stanovují postup k jeho zlepšení. Vyučující vedou individuální i skupinové doučování (aktuálně v šesti skupinách), nabízejí konzultace a možnost oprav některých písemných prací. Zájmem školy je také zjišťování wellbeingu žáků a učitelů, které poskytují vedení školy informace o spokojenosti jednotlivých skupin s prostředím a působením školy a následně je vyhodnocují.

Vyučující průběžně sledují dosažené výsledky i celkovou připravenost žáků k navazujícímu vzdělávání. Udrží si trvalý přehled o aktuální úrovni jejich znalostí a dovedností. Standardní hodnoticí nástroje odpovídají věku žáků a zahrnují nejčastěji aktivitu během výuky, krátká písemná opakování nebo rozsáhlejší písemné práce v hodině. Z devátého ročníku se zhruba polovina žáků hlásí na gymnázia a maturitní obory středních škol. Škola sleduje úspěšnost svých absolventů ve středních školách přes školní portál a získává od nich častou zpětnou vazbu, kterou využívá jako motivaci ve výuce stávajících žáků.

Školní poradenské pracoviště tvoří výchovná poradkyně, metodička prevence a speciální pedagožka. Pracoviště plánuje specifickou prevenci pro jednotlivé ročníky, projednává výukové i výchovné problémy žáků, ze kterých jsou vedeny přehledné zápisy s návrhy dalšího postupu a prevence. Pracovníci školního poradenského pracoviště ve většině řeší vzniklé situace co nejdříve od jejich zjištění a domlouvají se v rámci svého každodenního vzájemného kontaktu. Jako účinnou prevenci a podporu nadání žáků škola vysílá své zástupce do mnoha sportovních a vzdělanostních soutěží, organizuje širokou škálu volnočasových aktivit, ke které využívá spolupráci s řadou regionálních partnerů. Žáci se zapojili do dějepisné, přírodopisné nebo atletické olympiády. Spolupráce s městskou knihovnou a střediskem volného času podporuje fyzickou zdatnost, sociální a osobnostní rozvoj žáků, či smysluplné trávení volného času. Výsledky svých aktivit škola prezentuje nejen na svém webu a sociální síti, ale také v médiích zřizovatele, případně v regionálním tisku a školním časopise s názvem Živá studánka vydávaném digitálně.

Školní družina prostřednictvím nabízených aktivit žáky úspěšně motivuje k zájmovému vzdělávání a prostřednictvím kroužků k aktivnímu trávení volného času. Vychovatelky velmi dobře využívají možnosti, které nabízí prostory školy (cvičná kuchyně, sportoviště) a okolí školy. Naplňování výchovně vzdělávacích cílů ve školní družině je vyhodnocováno na základě zapojení a úspěšnosti jak jednotlivých žáků v soutěžích, či z verbálních a praktických výstupů tak i skupin.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti v roce 2017 se mírně snížil počet žáků a od školního roku 2020/2021 došlo ke změně na pozici ředitele.
- Od aktuálního školního roku 2022/2023 došlo k úpravě školního vzdělávacího programu.
- Ředitel školy realizoval doporučení z poslední inspekční činnosti, pedagogové využívají sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků ve výuce. Nadále pokračuje spolupráce se zřizovatelem a školním poradenským pracovištěm v oblasti primární prevence rizikového chování žáků.

Silné stránky

- Učitelé prvního stupně vytváří vhodné a podnětné prostředí pro vzdělávání žáků zejména volbou účinných forem a metod výuky.
- Vedení žáků směřující k naplňování environmentálních cílů a všestrannosti vzdělávání v globálních tématech.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- V menší míře je zařazována diferenciacce a individualizace výuky, kritické myšlení a využívání různých informačních zdrojů.

- Nedostatečné metodické vedení asistentů pedagoga a jejich zpětnovazebních mechanismů při řízení pedagogického procesu. Vzájemné hospitace vyučujících nejsou zatím využívány.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Vytvářet ve výuce více příležitostí pro samostatnou práci žáků s různými typy informačních zdrojů a vést žáky ke kritickému myšlení.
- Nastavit pro asistenty pedagoga účinnější systém podpory s cílem získání adekvátní zpětné vazby pro další pedagogickou činnost ve třídě vzhledem k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Posilovat v souvislosti s návratem po distanční výuce aktivity zaměřené na spokojenost žáků i pedagogů.
- Předcházet rizikům úrazů a přijímat účinnější opatření ke školní úrazovosti.
- Stanovit účel vzájemných hospitací a podřídit mu jejich plánování.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 10 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření. Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací programy pro základní a zájmové vzdělávání platné ve školním roce 2022/2023
2. Strategický plán rozvoje 2021 - 2024
3. Matrika školy vedená ve školním roce 2022/2023 (vybraný vzorek)
4. Hospitační záznamy vedení základní školy vedené ve školním roce 2022/2023 (vybraný vzorek)
5. Zápisy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2022/2023 (vybraný vzorek)
6. Výroční zpráva o činnosti školy 2021/2022
7. Rozvrhy vyučovacích hodin platné ve školním roce 2022/2023
8. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (vybraný vzorek)
9. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2022/2023
10. Dokumentace školního poradenského pracoviště včetně dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vedená ve školním roce 2022/2023 (vybraný vzorek)
11. Dokumentace související se zajištěním bezpečnosti žáků při poskytování vzdělávání vedené ve školním roce 2022/2023 (vybraný vzorek)
12. Dokumentace vztahující se k finančním podmínkám školy pro školní rok 2022/2023 (vybraný vzorek)

13. Dokumentace vztahující se ke školnímu stravování za únor, březen a duben 2023

Poučení

P Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

PhDr. Ing. Ivana Teichmannová,
školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Ing. Magda Dirgasová, školní inspektorka

Mgr. Monika Hanzelková, školní inspektorka

Bc. Ludmila Kubicová, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.